

СВЕТИ САВА ЗАЧЕТНИК ЗДРАВСТВА У СРБА

ДЕВОЈКА: Помаже Бог, мати игуманијо.

МОНАХИЊА: Бог ти помогао, дете. (Носи везе биља и цвећа у руци.)

ДЕВОЈКА: Мати игуманијо, да ли је то пољско цвеће за олтар и иконе?

МОНАХИЊА: Није, душо. То сам ишла да берем лековито биље по брду нашем.

ДЕВОЈКА: Да ли је неко у манастиру болестан? Неко од монахиња?

МОНАХИЊА: Није, душо. Богу хвала, све смо здраве. Сестре и ја правимо за народ наш мелеме и чајеве.

ДЕВОЈКА: А како знате која је биљка за коју болест? Имате ли у манастиру неку докторку или апотекарку која се замонашила, или је искушеница?

МОНАХИЊА: Имамо ми, дете моје, нашег Светог Саву и његове списе.

ДЕВОЈКА: Светог Саву?

МОНАХИЊА: Да, душо, Светог Саву! Није он само оснивач наше Цркве и државе, није само подизао манастире и уводио наш народ у веру.

У манастирима је основао школе, али и болнице, мале апотеке где су монаси справљали лекове.

Путујући на разна места, Свети Сава доносио је лековито биље, списе, књиге. Наш народ почео је у 13. веку да се лечи на тада савремени начин, као у Византији, код Латина и у Западној Европи. Свети Сава је донео и превео са латинског језика медицинске књиге. Звали су их „лекаруше“.

ДЕВОЈКА: Ми смо, мати, учили у школи о великим мисионарским путовањима Светог Саве, на исток, у Малу Азију, у Свету Земљу, на Север Африке, у Египат, у Александрију, на Синајску Мојсијеву Гору... Али нисам знала то за лековито биље и медицину.

МОНАХИЊА: Са путовања по Африци и Азији доносио је разне егзотичне лекове и траве.

Спискови биља и рецептура биле су драгоценост Хиландара, а касније и осталих наших манастира, попут нашег манастира Раванице.

Свети Сава основао је прву болницу у манастиру Хиландару око 1199. године, а касније у манастиру Студеници око 1207. године.

У манастирским типичима написао је упутства о вођењу болница и медицинским правилима, упутства за уређење болница, за опхођење са болесницима и забране врачања и бајања.

По начину лечења болесника, наше болнице спадају у најстарије у Европи.

У Студеници направио је и душевну болницу.

Свети Сава је за лечење користио изузетно светогорско медитеранско лековито биље.

Из Египта је донео арапске лекове, лековита уља, смоле, ретко биље и зачине.

Монаси из Студенице су по брдима брали биље и правили лекове по Савиним списима.

Молитве и Причешће болесника су били саставни део лечења.

ДЕВОЈКА: Мати, сада сам се сетила да сам нешто о томе читала у Теодосијевом „Житију Светог Саве“ које нам је наставница дала за лектуру. И знам да у Болоњи, у Универзитетској библиотеци најстаријег универзитета западног света, основаног 1088. године постоји наш медицински спис настао у Студеници, али сам мислила да је то новијег доба.

Баш ћу то пронаћи и прочитати. И донећу Вам.

МОНАХИЊА: Драго дете, слава Богу, те сам данас, од тебе нешто ново научила, а даће Бог, и ти нешто од мене. Чувај здравље, живи у миру и смирењу, све муке пролазе и знај да су овоземаљске патње ништа, небитне спрам вечности.

Памти мудрост стару, да лекар лечи, а Бог исцељује.

Свака болест је Божија посета, Бог хоће да нас нечему научи, да нас позове на прави пут и призове себи.

Иди дете, са благословом.

ДЕВОЈКА: (поклони се благо) Хвала, мати.

МОНАХИЊА: Богу хвала. (одлази са сцене)

Данка Шпехар